

Mál nr. 142/2006

**M
og
Vátryggingafélagið X**

Ágreiningur um greiðslu bóta úr kaskótryggingu bifreiðar.

Gögn.

1. Málskot, móttakið 20.7.2006, ásamt fylgigögnum.
2. Bréf X, dags. 20.7.2006.

Málsatvik.

Aðfaranótt 25.6.2006 var bifreiðinni A í eigu M ekið á steiptan kant, umferðarskilti og grindverk við tiltekna götu í sveitarfélaginu S. Samkvæmt lögregluskýrslu varð mikið sjáanlegt tjón á A. Er lögregla kom á vettvang hafði ökumaður A horfið á braut. M kom hins vegar á vettvang skömmu síðar. Hún gat enga skýringu gefið á umferðaróhappinu eða þeim skemmdum sem höfðu orðið á A, né hver hefði ekið bifreiðinni. Kvaðst M hafa verið á balli í öðru sveitarfélagi um nóttina og hafi A verið notuð til að aka þangað og aftur til baka. Að því loknu hafi bifreiðin verið skilin eftir fyrir utan tiltekið hús í S um klukkan 4 um nóttina.

B, ökumaður A í umrætt sinn, mun hafa gefið sig fram við lögreglu. Kvaðst hann hafa haft bifreiðina í láni hjá M og því haft leyfi til að nota hana. Hafi hann ekið eftir Klausturvegi og er hann kom að beygju á veginum hafi hann misst hægri framhjólbarða út fyrir veginn, en sveigt bifreiðinni aftur inn á veginn. Við það byrjaði bifreiðin að rása og hafi hann misst stjórn á henni með þeim afleiðingum að hún snérist og lenti á umferðarskiltinu og grindverkinu. Við atvikið hafi hann fengið sjokk og hlaupið heim til sín, en ákveðið svo að gefa sig fram við lögreglu. Við rannsókn málsins kom í ljós að B hafði útrunnin ökuréttindi.

A var kaskótryggð hjá Vátryggingafélaginu X og hefur M krafist bóta úr kaskótryggingunni. Í málskoti kemur fram að B hafi ekið bifreiðinni án þess að hafa fengið til þess leyfi umrædda nótt. B og M bjuggu á sama stað ásamt fleira samstarfsfólki tiltekins vinnustaðar í S. M hafði á sínum tíma sagt samstarfs- og sambúðarfólki sínu að það mætti nota A innanbæjar þegar það þyrfti með þeirri eðlilegu forsendu að umræddir aðilar væru með gild ökuréttindi. Taldi M að samstarfsfólk sitt væri með gild réttindi, þar á meðal B, sem hafi komið akandi frá Reykjavík til vinnu sinnar í S á sinni eigin bifreið og hafi hann ekið til vinnu á hverjum degi.

X hafnaði bótaskyldu og bar því við að B, ökumaður A í umrætt sinn, hafði ekki ökuréttindi og hegðan hans í kjölfar óhappsins hafi ekki virkað traustvekjandi um eðlilega hæfni til að bera ábyrgð á akstri ökutækis. Af hálfu B hafi því verið brotin varúðarregla í gr. 19.5 í skilmálum þeim sem um vátrygginguna gilda, en þar sé tiltekið að ökumaður skuli hafa hæfni til þess að stjórna ökutækinu örugglega og hafa til þess tilskilin réttindi. Eins og fram komi í málskoti hafi M gefið ótilgreindum aðilum óvenju víðtæka heimild til að nota A. Því sé X heimilt að bera fyrir sig a. lið 2. mgr. 29. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga (vsl.) og samsama í tilviki þessu hegðun B við M, sbr. og gr. 23.2 í skilmálum.

Álit.

Eins og mál þetta liggur fyrir verður ekki annað ráðið en báðir aðilar miði við að sú tjónsorsök sem bótaskylda X kunni að byggjast á sé akstur A á steiptan kant, umferðarskilti og grindverk, sbr. gr. 4.1 í skilmálum þeim sem um vátrygginguna gilda, en ekki að bifreiðinni hafi verið stolið eða tilraun gerð til að stela því, sbr. gr. 4.1. Hins vegar lúti ágreiningsefnið að því hvort X geti hafnað bótaskyldu sökum þess að B hafi ekið A í umrætt sinn án þess að hafa tilskilin réttindi til

að stjórna ökutækinu og með því brotið varúðarreglu í gr. 19.5 í skilmálunum og hvort heimild til samsömunar M við háttsemi B að þessu leyti verði leidd af ákvæðum 29. gr. vsl.

Varúðarregla sú sem mælt er fyrir um í gr. 19.5 í skilmálum hljóðar svo: “Vátryggður skal hafa hæfni til þess að stjórna ökutækinu örugglega og hafa til þess tilskilin réttindi.” Fyrir liggur í málinu og er óumdeilt að ökuréttindi B voru útrunnin þegar óhappið varð. Hann hafði því ekki tilskilin réttindi til að aka A. Í 26. gr. vsl. er kveðið á um það að félagið geti gert fyrirvara um að það skuli laust úr ábyrgð í heild eða að hluta ef varúðarreglum er ekki fylgt. Slíkan fyrirvara getur félagið þó ekki borið fyrir sig ef ekki er við vátryggðan að sakast eða sök hans er óveruleg eða það að vátryggingaratburður hefur orðið verður ekki rakið til brota hans. Í máli því sem hér er til umfjöllunar er ekki um það að ræða að M hafi brotið fyrrgreinda varúðarreglu. Hún verður því aðeins látin þola samsömun að slíkt verði heimilað samkvæmt reglum 29. gr. vsl.

Í 1. mgr. 29. gr. vsl. er mælt fyrir um það að í vátryggingum, sem tengjast ekki atvinnustarfsemi, er óheimilt að semja með þeim hætti að vátryggður glati rétti sínum til bóta vegna háttsemi ættingja hans, aðstoðarmanna og annarra sem hafa við hann sambærileg tengsl. Samkvæmt a. lið 2. mgr. sömu gr. má, þrátt fyrir ákvæði 1. mgr., semja svo um að við vátryggingu ökutækja megi félagið bera fyrir sig háttsemi manns sem með samþykki vátryggðs er ábyrgur fyrir hinu vátryggða. Í athugasemdum með lagafrumvarpi því sem varð að lögum nr. 30/2004 segir um 29. gr. að heimild a. liðar 2. mgr. til að semja um samsömun sé látin ná til manns sem með samþykki vátryggðs sé ábyrgur fyrir hinu vátryggða. Hér þurfi að koma til að vátryggður hafi meðvitað afhent umráð og vörslur hins vátryggða með nokkuð varanlegum hætti. Ekki mundi nægjanlegt að hið vátryggða yrði lánað í skamman tíma með venjulegum hætti og ekki yrði talið nægjanlegt þótt um varanlega heimild til afnota væri að ræða ef vátryggður annast um eða rekur hið vátryggða.

Þegar horft er til þess hvaða skilyrðum þarf að vera fullnægt samkvæmt athugasemdum með lagafrumvarpinu til að ökumaður teljist vera ábyrgur fyrir ökutæki þannig að félaginu sé heimilt að áskilja sér rétt til að vátryggður verði að þola skerðingu eða brottfall bóta vegna háttsemi þriðja manns, verður að telja að B hafi ekki haft slík umráð yfir A að X verði í tilviki þessu talið heimilt að skerða rétt M til bóta úr kaskótryggingu A. Ekki hefur verið sýnt fram á samkvæmt fyrirbyggjandi gögnum að atvik máls að öðru leyti eigi að leiða til þess að bótaréttur M eigi að skerðast eða falla niður.

Niðurstaða.

M á rétt til húftryggingarbóta úr hendi X vegna tjóns á bifreiðinni A.

Reykjavík, 22. ágúst 2006.

Rúnar Guðmundsson hdl.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.